

Vår 9. april-versjon er en bløff!

101028

Tidligere major

Svein Blindheim:

9. april 1940:

- Norge hadde et tilstrekkelig sterkt militært forsvar, men mobiliserte mot feil fiende.
- Tysklands angrep på Norge var nødvendig for å hindre England i å gjøre bruk av norsk territorium.
- Norge opptrådte ikke slik et nøytralt land skal gjøre. Den tyske aksjonen var derfor folkerettslig fullt legitim.

Ikkevold

Petter Nilsen og
Laila Ebbesen Smed
Foto: Petter Nilsen

Da Ikkevold ringer på døra til tidligere major og Kompani-Linge-mann Svein Blindheim har han akkurat avsluttet en lengre avis-artikkel om 9. april 1940. Han håper å få den tatt inn som kronikk i Aftenposten. - Det er på tide at vi forlater den offisielle 9. april-versjonen, sier Blindheim. - Den er rett og slett en bløff.

Blindheim viser vei inn i stua, der bøker, vesentlig historiebøker, står oppstilt langs hele den ene langveggen. Hans artikkel til Aftenposten ligger på bordet. Blindheim innrømmer at han ikke har store forhåpninger om å få den inn i Aftenposten. Antallet refuserte «9. april-artikler» fra både Aftenposten og Arbeiderbladet har han ikke tall på. - Arbeiderbladet er tross alt verst, sier Blindheim. Temaet blir forlatt, ufyllende.

Mobilisering mot feil fiende

Blindheim, ta det hele forfra. Hva mener du med at vi har jukset med historien?

- Jeg mener ihvertfall to ting. For det første er det ikke riktig slik man har ønsket å framstille det. At krigen kunne ha vært unngått hvis vi hadde hatt et sterkere militært forsvar. Norge hadde et tilstrekkelig sterkt militært forsvar, men vi mobiliserte mot feil fiende. Norge fryktet et sovjetisk angrep. Derfor befant de norske styrkene seg i Finnmark. Å stå mobilisert i Finnmark den gang, var som å stå på månen i dag. Dette visste hele verden. Faktisk hadde vi like mange norske soldater mobilisert som det kom tyskere hit 9. april 1940.

Det hevdes at norske myndigheter ikke ville se krigsfaren. Det er da også riktig at mobiliseringen sviktet fra Regjeringens side, men da Stortinget vedtok den første ekstrasveivningen til Forsvaret, så ble også denne benyttet for å styrke forsvaret i nord.

Påstandene om et avmilitarisert Norge ved krigsutbruddet er den ene historieforsfalskningen vi har måttet leve med.

Tyskland ønsket ikke invasjon i Norge

- Den andre forfalskningen er kanskje verre. Men faktum er at Tysklands investering i Norge fant sted fordi Tyskland måtte hindre England i å besette Norge.

- Er ikke det du nå sier bare den offisielle Goebbels-propagandaen som

Tyskland dekket seg bak? At man ville spare Norge for et engelsk angrep?

- Nei det er ikke det. Men skal man forstå dette må vi lenger tilbake i historien: Langt inn i dette århundret var England en sjømilitær stormakt. Den britiske maktbalansesilosofien hvilte på britisk dominans til sjøs, samtidig som ingen måtte ha herredømme til lands. Strategien ble utformet av flåteadmiral Lord Fisher i 1907.

Den 3. september 1939 erklærte Storbritannia krig mot Tyskland. Marineminister Churchill, som alt i 1913 hevdet at det i tilfelle krig var nødvendig med baser i Norge, forsøkte å få støtte for planer om minelegging av norsk territorialfarvann.

Minelegging kunne ifølge Churchill føre til at Tyskland gikk til voldelige handlinger i Norge. Dette skulle igjen gi anledning til å landsette engelske styrker på norsk jord, etter samtykke fra den norske regjeringen.

Churchill uttalte at «vi må stå klare til å sende en mindre styrke til Narvik».

Etter dette vedtok vestmaktene å sende en britisk brigade og en fransk troppesstyrke til Narvik for å «rydde havna og rykke fram til svenskegrensa».

Andre styrker skulle gå i land i Stavanger, Bergen og Trondheim for å hindre at basene ble tatt av fienden. Disse planene skulle iverksettes 8. april. Mineleggingen i norsk territorialfarvann skulle skje den 5. april.

- Men disse planene ble jo ikke iverksatt på det tidspunktet du sier det skulle skje?

- Nei, planene ble utsatt. Mineleggingsdatoen som var satt til 5. april ble endret til 8. april, og landgangsdagen i Narvik ble endret fra 8. til 11. april. Men i hele etterkrigstiden har våre historikere nektet for at planene eksisterte.

Mellom det tidspunktet som opprinnelig var bestemt for den engelske aksjon mot Norge, aksjon «Wilfred», og det endelige fastsatte tidspunktet, ble Tysklands aksjon mot Norge, operasjon «Weserübung»,

gjennomført. Dette ødela selvsagt Englands planer.

- Men hva var Englands siktemål for planene mot Norge?

- Som jeg allerede har vært inne på, bydde planene på en engelsk marinestrategi som ble lagt lang tid i forveien. England var en sjømakt, og de ønsket å unngå en ny skyttergravskrig som man hadde i den første verdenskrigen. Derfor hadde England også et ønske om å spre krigen utover, blant annet til Norge.

- Men man kan vel ikke med dette rettferdiggjøre Tysklands angrep på Norge?

- Selvsagt ikke. Men folkerettslig var det trolig en legitim handling. Hitlers ordre om angrep på Norge ble gitt 1. april, - fem dager etter at vestmaktene hadde gitt sine ordre om aksjonsplaner mot Norge.

Lord Maurice Hankey, sekretær for Storbritannias forsvarsutvalg før krigen og dessuten medlem av Krigskabinetet har uttalt: «Begge planene ble satt ut i livet omtrent samtidig, men Storbritannia var 24 timer tidligere ute med sin aggresjon. Dersom vår operasjon ikke var en angrephandling, så var det like lite et angrep at tyskerne gjennomførte sin operasjon, fordi det var den eneste utveien de hadde til å redde seg fra å bli kvalt».

Norges påståtte nøytralitet

Blindheim legger oppslåtte «mursteiner» av noen engelske historiebøker på bordet foran oss, og mens vi leser er han oppe i «krigsbiblioteket» sitt i 2. etasje for å hente mer dokumentasjon. Flere utenlandske historiebøker, utklipp, egne notater, avisinnlegg.....

- Hvis England hadde aggressive hensikter i Norge, hvordan ser du da på Norges innstilling overfor England under krigen?

- Norge erklærte seg nøytralt da krigen begynte. Men Norge var ikke nøytralt. England fikk fritt benytte norsk territorium. De sveipet rundt i fjæresteinene våre uten at vi løsnest så mye som et skudd. I krig har et nøytralt land både rettigheter og plikter. Dersom et nøytralt land ikke hindrer at en av de krigførende flytter krigen inn på det nøytrale

Svein Blindheim (74 år) er tidligere høyt dekorert offiser. Under krigen deltok han aktivt i Kompani-Linge. På 60-tallet begynte tvilen å melde seg, og han hoppet av militærkarusellen. Et ønske om bedre å kunne forstå årsakene til krigen førte Blindheim fram til cand. philol. med historie hovedfag. - Vi har jukset med historien, sier Blindheim.

lands område, så kan motparten i samsvar med folkeretten gjøre det. Dette var Norges situasjon 9. april 1940.

Den jævlige E-tjenesten

- Hva var din egen rolle under krigen, Blindheim?

- 9. april stilte jeg opp, og spurte hvor vi skulle møte. Jeg deltok aktivt som offiser og Kompani-Linge-mann. Etter krigen ble det Krigsskolen. I 1949 kom jeg inn i den jævlige E-tjenesten.....

- Så under og rett etter krigen hadde du et annet syn på både krigsutbruddet og forsvarspolitikken generelt?

- Ved krigsutbruddet visste jeg vel ikke så mye om årsakssammenheng. Når det gjelder forsvarspolitikken generelt, så var det vel diskusjonen om atomvåpen på 60-tallet som fikk meg til å endre syn og hoppe av militærkarusellen.

Historien skrevet av militæret

- Og så, etter at du hoppet av militærkarusellen ble det historiedier?

- Ja, den årsakssammenheng som jeg ikke var i stand til å se i 1940, den ville jeg studere nærmere. Jeg ville se på krigen uten noe inn-gitt fastsatt.

Krigshistorien er svært ofte skrevet av offiserer. Derfor gjentar de også ukritisk det som er militærets syn. Når det gjelder 1940, sies det f.eks. ikke et ord om at vi var over-mobilisert mot feil fiende. For egen del tror jeg at historiebakgrunn kombinert med offiserbakgrunn og krigsdeltakelse gjør at jeg ser tingene annerledes.

- Studiene har du fortsatt med

- Jeg gjør ikke annet. Etter at jeg ble pensjonist, har jeg virkelig kunnet fordype meg. Mye av tida benyttes hos Riksarkivaren både i Oslo og London.

- Hva er det som driver deg?

- Vår krigshistorie bygger på en bløff, og det bør vi snart innse.

Skal vi kunne treffe de rette forsvarspolitiske beslutninger, må vi kjenne vår egen krigshistorie. Man må kunne påpeke feilaktigheter uten å bli stemplet som kommunist, slik jeg ofte blir. Det er mange fargenyanser mellom svart og hvit.

- Til slutt, Blindheim, Hva synes du om forsvarskreftenes forsøk på å bruke 9. april som argument eller propaganda for økte bevilgninger til Forsvaret i dag? Og hva synes du om norsk forsvarspolitik sett i relasjon til hva som skjer i Øst-Europa?

- Til begge spørsmålene vil jeg svare, meningsløst. Når det gjelder bruken av 9. april, så er dette falskspill. Norge står feilmobilisert i dag også.

-Har du blitt pasifist?

- Nei.